

© ევროპის საბჭო/ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო, 2012. წინამდებარე თარგმანი შესრულებულია ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა სატრასტო ფონდის ხელშეწყობით (www.coe.int/humanrightstrustfund). სასამართლოსათვის იგი სავალდებულო ხასიათს არ ატარებს. დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ საავტორო უფლებების სრული მიმოხილვა მოცემული დოკუმენტის ბოლოს.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

საინფორმაციო ბარათი სასამართლოს პრეცედენტულ საქმეზე #125

2009 წლის დეკემბერი

**სეჯდიჩ და ფინცი ბოსნია ჰერცეგოვინის წინააღმდეგ – 27996/06 გადაწყვეტილება
22.12.2009 [GC]**

მუხლი 1 დამატებითი ოქმი #12

ბოშებისთვის და ებრაელებისთვის უფლების შეზღუდვა იყვნენ არჩეულნი უმაღლეს პოლიტიკურ თანამდებობაზე ქვეყანაში: დარღვევა

მუხლი 14

დისკრიმინაცია

ბოშებისთვის და ებრაელებისთვის უფლების შეზღუდვა პარლამენტის წევრობის კანდიდატად იყვნენ დასახელებულნი საპარლამენტო არჩევნებისას: დარღვევა

ფაქტები – მომჩივნები არიან ბოსნია ჰერცეგოვინას მოქალაქეები და აქვთ ბოშური და ებრაული წარმოშობა და უკავიათ ცნობილი საჯარო თანამდებობა. ევროპული სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებისას, ბატონი სეჯდიჩი იყო ბოსნია ჰერცეგოვინაში ბოშა დამკვირვებელი ეუთოს მისიის და ბატონი ფინცი იყო ბოსნია ჰერცეგოვინას ელჩი შვეიცარიაში. 1995 წლის ბოსნია ჰერცეგოვინას კონსტიტუციის მიხედვით, რომელიც წარმოადგენს 1995 წლის დეიტონის სამშვიდობო ხელშეკრულების დანართს, მხოლოდ ბოსნიელს, ხორვატს და სერბს, რომლებიც წარმოადგენენ “საკონსტიტუციო ადამიანებს” აქვთ უფლება იყვნენ არჩეულნი სამხრივ სახელმწიფო საპრეზიდენტო და სახელმწიფო პარლამენტის უმაღლესი პალატის, ხალხის პალატის არჩევნებში. მომჩივნებმა განაცხადეს, რომ მიუხედავად ქვეყანაში უმაღლესი საარჩევნო თანამდებობისთვის შესაფერისი გამოცდილებისა, მათ კონსტიტუცია უკრძალავთ ასეთ თანამდებობაზე დანიშვნას მათი ეთნიკური წარმოშობის გამო.

კანონი – კონვენციის მე-14-ე მუხლი დამატებითი ოქმი #1 მე-3-ე მუხლთან ერთად (ბოსნია ჰერცეგოვინის ხალხის პალატაში არჩევა): ვინაიდან ხალხის პალატა შედგება წევრებისგან, რომლებიც დანიშნულნი არიან ბოსნიის და ჰერცეგოვინის ორი საკანონმდებლო ორგანოს მიერ რომელიც ფართო უფლებამოსილებას ფლობს მიიღოს კანონები, სასამართლომ დაადგინა რომ პარლამენტის ზედა პალატაში არჩევა ჯდება დამატებითი ოქმის #1-ის მე-3-ე მუხლის ფარგლებში. ეს მუხლი ადგენს, რომ პირის რასობრივი კუთვნილების საფუძველზე დისკრიმინაცია ვერ იქნება ობიექტურად გამართლებული დემოკრატიულ საზოგადოებაში. მომჩივნებს, რომლებიც საკუთარ თავს აღწერენ შესაბამისად ბოშური და ებრაული წარმოშობის პირებად და რომელთაც არ სურთ "საკონსტიტუციო ხალხთან" კუთვნილების დეკლარირება საკონსტიტუციო დებულებების საფუძველზე შეუზღუდათ ხალხის პალატაში არჩევის უფლება. ესეთი გამონაკლისი ემსახურებოდა მიზანს, რომელიც შესაბამისობაში იყო კონვენციის ფართო ზოგად მიზანთან, კონკრეტულად კი მშვიდობის აღდგენა. როდესაც სადაო საკონსტიტუციო დებულება ამოქმედდა ის მიზნად ისახავდა სასტიკი კონფლიქტის დასრულებას რომელიც გენოციდის და "ეთნიკური წმენდის" ნიშნებს შეიცავდა. კონფლიქტი იყო იმდენად სერიოზული რომ "საკონსტიტუციო ხალხის" დადგენა გახდა საჭირო იმისათვის რომ მშვიდობა ყოფილიყო უზრუნველყოფილი. ამით შეიძლება აიხსნას საზოგადოების სხვა წარმომადგენლების შეზღუდვა – როგორცაა ბოშა ან ებრაელი ხალხი – სამშვიდობო მოლაპარაკებებზე და მონაწილეებზე ზრუნვა "საკონსტიტუციო ხალხებს" შორის ეფექტური თანასწორობის დასადგენად პოსტ კონფლიქტურ საზოგადოებაში. სასამართლომ დაადგინა რომ ბოსნია ჰერცეგოვინაში დეიტონის სამშვიდობო მოლაპარაკების შედეგად ბევრი დადებითი მოვლენები განვითარდა: 2005 წელს კონფლიქტის მხარეებმა დათმეს მათ მიერ შეიარაღებული ძალების კონტროლი და მოახდინეს ამ ძალების ტრანსფორმაცია მცირე პროფესიულ ძალად; 2006 წელს ბოსნია და ჰერცეგოვინა გაერთიანდა ნატოს პარტნიორობა მშვიდობისთვის; 2008 წელს მან ხელი მოაწერა და მოახდინა რატიფიკაცია ევრო კავშირთან სტაბილიზაციის და ასოციაციის ხელშეკრულებას. 2009 წლის მარტში მან პირველად წარმატებით შეცვალა ქვეყნის კონსტიტუცია და არჩეულ იქნა გაეროს უშიშროების საბჭოს წევრად ორი წლის ვადით, რომლის ათვლაც 2010 წლის იანვრიდან დაიწყება. კონვენციის და მისი დამატებითი ოქმის რატიფიკაციით 2002 წელს ყოველგვარი დათქმების გარეშე, მოპასუხე სახელმწიფომ აიღო ვალდებულება გადაეხედა მისი საარჩევნო კანონმდებლობისთვის ერთი წლის განმავლობაში ევროპის საბჭოს სტანდარტებთან. იგივე ვალდებულება იქნა აღებული სტაბილიზაციის და ასოციაციის ხელშეკრულების რატიფიკაციისას. და ბოლოს, მართალია კონვენცია არ ითხოვდა მოპასუხე სახელმწიფოსგან სრულად ეთქვა უარი ძალთა გადანაწილების სპეციფიკურ სისტემაზე, ვენეციის კომისიის მოსაზრება აშკარად ხაზს უსვამდა ძალაუფლების გადანაწილების სხვა მექანიზმების არსებობას რომელიც ავტომატურად არ გამოიწვევდა საზოგადოების სხვა წარმომადგენელთა სრულ იგნორირებას. მომჩივანის ხანგრძლივად შეზღუდული შესაძლებლობა არჩეული ყოფილიყო ბოსნია ჰერცეგოვინის ხალხთა პალატაში არ იყო ობიექტურად და გონივრულად დასაბუთებული.

დასკვნა: დარღვევა (თოთხმეტი სამის წინააღმდეგ)

დამატებითი ოქმი 12 მუხლი 1 (ბოსნია ჰერცეგოვინის პრეზიდენტად არჩევა): როდესაც მე-14-ე მუხლი უზრუნველყოფს დისკრიმინაციის აკრძალვას “კონვენციით გათვალისწინებული უფლებების და თავისუფლებების” გამოყენებისას, დამატებითი ოქმი 12-ის მუხლი 1 ზრდის დაცვის სფეროს “ნებისმიერი უფლებისთვის რომელიც კანონითაა განმარტებული” და ადგენს დისკრიმინაციის ზოგად აკრძალვას. მიუხედავად იმისა პრეზიდენტად არჩევა ჯდება თუ არა დამატებითი ოქმი #1-ის მე-3-ე მუხლის ფარგლებში ეს საჩივარი ეხება “კანონით დადგენილ უფლებას” და დამატებითი ოქმი #12 მუხლი 1 შესაბამისია. წარმოდგენილი მომჩივნების “საკონსტიტუციო ხალხთან” კავშირის არ ქონამ შეუზღუდა მათ უფლება არჩეული ყოფილიყვნენ პრეზიდენტად. მე-14-ე მუხლით და დამატებითი ოქმის #12 მუხლი 1-ით დისკრიმინაციის აკრძალვის განმარტება ერთნაირად უნდა იქნას ინტერპრეტირებული ერთი და იმავე მიზეზის გამო საკონსტიტუციო დებულებასთან მიმართებით რომლის მიხედვითაც მომჩივნებისთვის საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობის შეზღუდვა უნდა ჩაითვალოს დისკრიმინაციად.

დასკვნა: დარღვევა (თექვსმეტი ერთის წინააღმდეგ)

მუხლი 41: დარღვევა სამართლიანი დაკმაყოფილებისთვის მორალური ზიანის ასანაზღაურებლად.

© ევროპის საბჭო/ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო, 2012

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს ოფიციალური ენებია ინგლისური და ფრანგული. წინამდებარე თარგმანი შესრულებულია ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა სატრასტო ფონდის ხელშეწყობით (www.coe.int/humanrightstrustfund). იგი სასამართლოსათვის სავალდებულო ხასიათს არ ატარებს და არც მის ხარისხზე აკისრებს პასუხისმგებლობას. მოცემული დოკუმენტი შეიძლება ჩამოტვირთულ იქნას ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს HUDOC სასამართლო პრაქტიკის მონაცემთა ბაზიდან (<http://hudoc.echr.coe.int>) ან ნებისმიერი სხვა მონაცემთა ბაზიდან, რომელთანაც სასამართლომ მოახდინა მისი გაზიარება. დასაშვებია თარგმანის რეპროდუქცირება არაკომერციული მიზნებისათვის იმ პირობით, რომ მოხდება საქმის სრული სახელწოდების ციტირება, მოცემულ საავტორო უფლებების აღნიშვნასა და ადამიანის უფლებათა სატრასტო ფონდზე მითითებით. წინამდებარე თარგმანის ნებისმიერი ნაწილის კომერციული მიზნებით გამოყენების სურვილის შემთხვევაში, გთხოვთ მოგვწეროთ შემდეგ მისამართზე: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les

droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)